

In de Werkgroep Onderwijs Kinderopvang participeren de werkgevers- en werknemersorganisaties vanuit het onderwijs en de kinderopvang en de ouderorganisaties. De werkgroep wil bijdragen aan een realistische en verantwoorde uitvoering van het beleid met betrekking tot voor- en naschoolse opvang en de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang versterken. De Nieuwsbrief WOK verschijnt minimaal 4x per jaar.

okt. 2010, jaargang 5, nr. 4

De laatste WOK-nieuwsbrief had als onderwerp de partijprogramma's bij de afgelopen verkiezingen en de uitslag is ondertussen bekend. Er wordt nu veel gesproken over bezuinigingen, maar wat dit precies gaat betekenen voor onderwijs en bso is nog onbekend. In deze nieuwsbrief een overzicht van de huidige stand van zaken en natuurlijk de ontwikkelingen op het gebied van bso en onderwijs.

Prinsjesdag; bezuinigen!

In 2011 staan er voor de kinderopvang bezuinigingen gepland met een verwacht bedrag van €340 miljoen en voor 2012 een verwacht bedrag van €310 miljoen. Het uiteindelijke bedrag dat in 2015 bezuinigd zal zijn ligt rond de €770 miljoen. In de media wordt volop gesproken over deze aangekondigde bezuinigingen en wat deze zullen betekenen voor de ouders. Voor 2012 zijn de gevolgen nog speculaties, want concrete plannen omtrent de bezuinigingen zijn er voor dat jaar nog niet. De resultaten uit het rapport 'Inkomenseffecten bezuinigingen kinderopvang 2011, 2012' van Buitenhek management en consult worden veelvuldig aangehaald door de media, maar dit zijn

voorlopig nog scenario's. De kinderopvangtoeslag voor de bso wordt voor 2011 geïndexeerd op €5,93, maar de toeslagtabellen zijn op een zodanige manier neerwaarts aangepast, dat ouders (bij een gelijk gebruik aan kinderopvang) in 2011 bij benadering eenzelfde percentage van hun besteedbaar inkomen extra gaan betalen aan kinderopvang. GroenLinks (handen af van de kinderopvang!) en de FNV willen ten strijde trekken tegen de enorme bezuinigingen en zijn beide begonnen via een online petitie 'handtekeningen' te verzamelen. Zie: www.groenlinks.nl en www.fnv.nl Het rapport van Buitenhek is te vinden in de bibliotheek van de WOK-website.

Monitor school en bso

Voor de derde keer heeft de Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS) een meting

onder de leden uitgezet om te kijken hoe zij de aansluiting van BSO met scholen ervaren.

Gemiddeld gezien zijn scholen redelijk tevreden over hoe de zaken er nu voor staan en iets meer dan de helft is zelfs (zeer) tevreden. Toch zijn er dit jaar meer ontevreden scholen dan in voorgaande jaren. Er zijn vergeleken met twee jaar geleden meer knelpunten ten aanzien van de aansluiting van de opvang met de eigen schoolvisie en de aanwezigheid van wachtlijsten. Twee op de vijf scholen krijgt een grotere vraag naar bso dan verwacht, soms meer dan 25% van alle leerlingen op school.

De meeste scholen kiezen nog voor het makelaarsmodel, maar grote scholen (meer dan 500 leerlingen) kiezen relatief vaker voor opvang in het schoolgebouw. Volgens de meeste scholen hebben de geschiktheid van huisvesting en de eisen van de Wet kinderopvang een belemmerende invloed op het zelf organiseren van bso. Echter, scholen die kiezen voor bso in eigen beheer zijn opvallend vaker tevreden over de bso.

Voor het hele rapport kijk op:

<http://bit.ly/cOMS4m>

De toekomst; driejarigen op school?

De Onderwijsraad heeft een rapport uitgebracht waarin de uitbreiding van het basisonderwijs met een pedagogisch aanbod voor alle driejarigen, gekoppeld aan een herziening van de kleuterperiode is uitgewerkt. Dit voorstel is gedaan, omdat de Onderwijsraad de voor- en vroegschoolse ontwikkeling van alle jonge kinderen in deze belangrijke fase van hun ontwikkeling met een pedagogisch hoogwaardig aanbod wil stimuleren. Voor Nederland heeft de Raad de hoogste verwachtingen van een aanbod door de basisschool, vergelijkbaar met dat voor de vierjarigen.

De Raad stelt voor alle driejarigen vijf ochtenden te laten spelen en leren in een pedagogisch rijke omgeving onder verantwoordelijkheid van de basisschool. Dit publiek bekostigde aanbod moet zo aantrekkelijk zijn dat ouders graag hun kinderen laten deelnemen, zoals dat nu ook geldt voor het bestaande aanbod voor vierjarigen. De structurele extra kosten voor de overheid van een dergelijk aanbod becijfert de Raad op 100-200 miljoen euro.

Om de kwaliteit van de leerkrachten voor het jonge kind te waarborgen, is de Raad daarnaast voorstander van differentiatie binnen de pabo-opleiding. De pabo zou een specialisatie voor jonge (3-8) en oudere kinderen (6-12) moeten aanbieden.

Voor invoering van een pedagogisch aanbod voor driejarigen zijn verschillende varianten denkbaar; een gezamenlijk aanbod van de basisschool met kinderopvang en peuterspeelzaal of geleidelijke vervroeging van de instroom

in het basisonderwijs door aanzienlijke uitbreiding van het aantal wendagen. Uiteindelijk is het doel om de driejarigen onder te brengen bij de basisschool.

Het rapport heeft veel losgemaakt bij verschillende instanties, positief en negatief. Niet iedereen kan zich vinden in het voorstel van de onderwijsraad. Men vraagt zich af hoe de raad zeker kan weten dat de kwaliteit van opvang beter wordt als drie jarigen door het onderwijs opgevangen gaan worden. Bovendien worden de kosten van de wijziging volgens sommigen onderschat.

Voor het hele rapport kijk op:

<http://bit.ly/blQdOA>

Subsidie tso

De 'Subsidieregeling scholing overblijfmedewerkers primair onderwijs 2007-2010' wordt verlengd met één schooljaar. Voor het schooljaar 2010-2011 is €4 miljoen beschikbaar voor beroepsgerichte opleidingen. Aanvragen kunnen worden ingediend vanaf 5 september. Op de website van DUO staat het aanvraagformulier.

Voor de kwaliteit van de tussenschoolse opvang is de deskundigheid van overblijfkrachten van groot belang. De afgelopen jaren (2002-2010) is via de Subsidieregeling scholing overblijfmedewerkers primair onderwijs 2007-2010 flink geïnvesteerd in de scholing van overblijfkrachten. In 2008 is in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd dat, gezien het belang van een goede tussenschoolse opvang, ook na 2010 geld beschikbaar wordt gesteld voor de scholing van overblijfkrachten. In

overleg met de onderwijsorganisaties zou worden gezien of de subsidieregeling nog beter zou zijn af te stemmen op het beoogde doel. Vanwege de demissionaire status van het kabinet is dit niet haalbaar gebleken en is gekozen voor de openstelling van de subsidie voor de periode van nog een schooljaar (2010-2011).

Stand van zaken 'Andere tijden'

De werkgroep 'Andere tijden in onderwijs en opvang' bestaat twee jaar en heeft de stand van zaken opgemaakt met betrekking tot het werken en realiseren van nieuwe schooltijden in het Nederlandse basisonderwijs.

Per augustus 2010 werken circa 50 scholen met een ander schooltijdenmodel, maar naar schatting werken circa 500 scholen aan andere schooltijden. 200 Scholen en kinderopvangorganisaties namen deel aan de masterclasses Andere Tijden, waarvan het overgrote deel (120) aan de masterclass over het 5 gelijke dagen- model. Dit is overduidelijk het favoriete model waar de meeste scholen in geïnteresseerd zijn.

De gemiddelde voorbereiding van de overgang naar een ander tijdenmodel duurt 1,5 à 2 schooljaren. De verwachting is dat met ingang van het schooljaar 2011 – 2012 veel scholen naar 5 gelijke dagen zullen overstappen.

Een dagindeling volgens het bioritme vinden veel scholen wel aantrekkelijk door het effectief leren op piekmomenten, maar het is lastig in te passen in de huidige regelgeving en financieringsvoorwaarden van de Wet Kinderopvang waarbij er geen toeslag aangevraagd kan worden voor een lange middagpauze. Een aantal scholen maakt een combinatie met onderwijsverlenging (en aanvullende gelden daarvoor) en slaagt er zo in de onderwijsuren anders op de dag in te zetten.

Ook de belangstelling voor een integraal model met een fulltime aanbod (7 tot 7) groeit. Binnen het dagvenster van 7.00 tot 19.00 uur kan de onderwijstijd volgens het 5 gelijke dagen òf het bioritme model worden ingedeeld. Vanwege de regelgeving kiezen de meesten voor het 5 gelijke dagenmodel.

Gluren bij de burens

Het Netwerkbureau kinderopvang organiseert in november voor leidinggevenden in het primair onderwijs en hun samenwerkende partners uit kinderopvang en gemeenten weer kosteloos vier excursies langs goede praktijkvoorbeelden van samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang.

Een excursie bestaat uit het bezoeken van twee locaties. Tijdens de bezoeken is er veel ruimte voor het stellen van vragen en uitwisselen van ervaringen. Op de meeste locaties staat ook een rondleiding op het programma.

Maandag 8 november: Kindercentrum De Boerderij in brede school De Zuidlanden en BSO Zuidenwind in de brede scholen van Zuiderburen in Leeuwarden

Maandag 15 november: Het Kristal in Dordrecht en De Wereld op Zuid in Rotterdam

Donderdag 18 november: Brede School West en Brede School La Res in Enschede

Donderdag 25 november: Kinderparadijs Jansen en Jansen en buitenschoolse opvang op OBS De Klimroos in Utrecht

Aanmelden kan op de site van het netwerkbureau;

www.netwerkbureaukinderopvang.nl

Best practice

Obs de Fuik en Berend Botje, Peuterspeelzaal, onderwijs en kinderopvang onder één dak. Den Ijp.

In de kleine kern Den Ijp (gemeente Landsmeer), staat basisschool de Fuik, een school met maar 4 groepen. Leerlingen komen hoofdzakelijk uit Den Ijp en Purmerland, maar ook uit Landsmeer en Purmerend. De school is in 2009 gestart met bso op school van Kinderopvangorganisatie Berend Botje, die actief is in Noordwest Nederland. Meteen startte er een intensieve samenwerking en was de bso een groot succes, wat leidde tot de start van peuterspeelzaalwerk en dagopvang per augustus 2010. Doordat de school niet heel groot is zitten de bso en de dagopvang samen in één ruimte en dat gaat prima.

De Fuik hecht veel waarde aan een vriendelijk en veilig leerklimaat naast het vermeerderen van kennis en het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden, talenten en mogelijkheden. De omgeving waarin het kind opgroeit, is volgens de school van groot belang voor de ontwikkeling. Berend Botje gaat na schooltijd op dezelfde voet verder, de waarden van school lopen door in de bso. Er is een bloeiende samenwerking tussen de twee die zorgt voor een vloeiende lijn over de dag.

Zelf zijn de twee niet zo onder de indruk van de samenwerking, ze vinden het een logisch gevolg van samen in een pand zitten en dezelfde kinderen onder de hoede hebben. Het is in hun opzicht niet meer dan normaal dat er een overdracht plaatsvindt na schooltijd en door samenwerking en respect te hebben voor

elkaar kun je alleen maar meer van elkaar leren.

De omgang tussen leerkrachten, leerlingen en ouders op de school is op basis van respect en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het welbevinden van een ieder binnen de school. Sinds de samenwerking met Berend Botje zijn zij geruisloos in dit rijtje opgenomen. Iedereen vindt het belangrijk dat de leerlingen met plezier naar school en de bso gaan. Openheid, saamhorigheid en een gemoedelijke sfeer wordt hoog in het vaandel gedragen en dat is hier duidelijk te merken.

**Wilt u de WOK nieuwsbrief
standaard ontvangen? Stuur dan
een email naar:**

info@werkgroeponderwijskinderopvang.nl